

je tekel ob veliki cesti. Točno v nadaljevanju jugovshodnega zida velikega poslopja, sa 2 m od njegovega severovzhodnega konca, smo naleteli na podlago nekega stebra. Če jih je bilo še več, nismo mogli dognati. Ta zidani postament leži na sloju gramoza. Nad zidovjem starejše zgradbe je bilo v zgornjih plasteh nekaj prav poznih grobov brez vsakih dodatkov. En grob je bil sestavljen iz rimskih strešnih opek. Tu so se našli tudi v velikem številu rastreseni novci poznejših cesarjev (Gallienus, Claudius Gothicus, Constantinus, Valentinus itd.). Grobovi so gotovo v zvezi s pozno-rimskimi grobovi, ki so jih že prej odkrili v gornjem delu Panorame (prim. Arch. Karte, str. 41).

V spodnjem delu velikega poizkusnega jarka, ki je imel namen točno določiti, kaj je bilo v sedlu med Panoramo in grajskim hribom, smo odkrili porušene ostanke rimskih zasebnih zgradb, pri katerih so še bile ohranjene kurilne naprave. Tudi te hiše so bile zelo solidno zidane. Opečne stene imajo močne temelje iz barbarskega školčnega apnenca. Skoraj povsod je bilo opaziti dvoje gradbenih razdobj. V hipokaustih so se našli ostanki rumene in rdeče stenske slikarije. Ob sedanji cesti, v samem sedlu med Panoramo in grajskim hribom, smo odkopali velik in širok prostor, verjetno cesto, ki je morala tu biti. Ni pa tudi izključeno, da je to dvorišče, ki spada k gornjim hišam, in je cesto iskati izpod današnje ceste, ki je pa seveda nismo mogli presekati. Na gornjem robu tega prostora teče nek kanal, ki križa povprečno poizkusni kanal. Približno starost starejših zgradb določa najdba velike bronzne cesarja Vespazijana,

Ogromne nasipine so bile krive, da na tem predelu niso nikoli ničesar našli. V globini 3 m smo še našli novc cesarja Hadrijana! Prevladovalo je torej mnenje, da spodnji del Panorame ni bil v rimski dobi naseljen. Izkopavanja leta 1937 so pa pokazala, da je bila ta domneva pogrešena in da imamo tu povsod gosto naseljene mestne predele in smo torej v sredini rimske neselbine. Isto je tudi potrdilo poizkusno izkopavanje ob pobočju na polovici Panorame avgusta meseca. Odkopali smo tudi tu gori omenjeni kanal, ki teče ob neki cesti. Ta cesta stoji pravokotno na oni cesti, ki jo je odkril Abramič l. 1911 (prim. Oesterr. Jahreshefte, XVIII, 1914, Beiblatt 89 sl.). Izgleda, da se je cestno omrežje na Panoramski križalo pravokotno.

Drobnih najdb je bilo relativno malo, ker so bili ti predeli vedno gosto naseljeni. Omeniti moramo lepo fibulo v obliki ptice, našlo se je pa mnogo črepinj raznih posod od fine „terra sigillata“ do navadnega domačega izdelka. Ob tej priliki naj tudi opozorim, da so v zimi 1936/7 našli v bližini naših izkopavanj prvi prazgodovinski predmet v ožjem mestnem teritoriju Poetovija. Gre za tipično latensko zapestnico iz brona, ki se danes nahaja v grajskem muzeju.

Da so bila naša izkopavanja omogočena, se moramo zahvaliti v prvi vrsti Kralj. Banski upravi v Ljubljani, razen tega pa tudi Muzejskemu društvu v Ptuj, ki je dalo manjšo podporo na razpolago, in lastniku zemljišča, g. grofu J. Herberstein-Proskau, ki je dovolil izkopavanja na svojem posestvu.

Balduin Saria